

BILAGA 3**SKÖTSELPLAN****Disposition och skötsel av mark och vatten**Övergripande mål

Målet med reservatets skötsel skall vara att bevara ett område av stort intresse för naturvård och delvis också friluftsliv. För att bevara och höja de stora naturvärdena inom reservatet skall vissa delar betas av nötkreatur, helst ungdjur.

De områden som skall betas är dels reservatets centralt belägna kärrområde (skötselområde 2), dels hagmarken i områdets nordvästra del (skötselområde 4). Dessa två områden skall inhägnas. Innan betesdjur släpps in i våtmarkerna skall röjningsinsatser sättas in.

Den sydöstra och östra delen av reservatet, dvs. området runt sjön Igelbålen och den skogbevuxna marken öster om Igelbålskärret har för närvarande kanske störst intresse för friluftslivet. Området är i huvudsak bevuxet med skog av varierande slag, från ung tallskog till gammal hällmarksskog av naturskogskaraktär. Dessutom förekommer smärre områden med vildvuxen, risig strandskog samt ett par områden med alsumpskog. Hela detta område skall i princip lämnas för fri utveckling.

Mellan de ovan beskrivna områdena finns två områden med planterad skog där fortsatt skogsbruk i någon form, t.ex. plockhuggning kombinerat med skogsbete, bör kunna bedrivas.

Utöver dessa markområden finns inom reservatet sjön Igelbålen med en areal av ca 1,7 ha. Sedan put and take- fisket upphörde för några år sedan har sjön mist sitt intresse ur sportfiskesynpunkt. Sjön och dess närmaste omgivning har vindskyddet och tillhörande eldplats vid skogsbrynet nära sjön har ändå kvar sitt intresse för friluftslivet. Ur ornitologisk synpunkt har Igelbålen visst intresse.

Beskrivning av skötselområden

Reservatet är indelat i 5 skötselområden

Skötselområde 1Beskrivning av området

Förutom ett barrskogsområde av naturskogskaraktär i sluttningen nordost om Igelbålen som har höga naturvärden, har detta skötselområde främst intresse för friluftslivet. Sydost om sjön finns ett vindskydd och en anlagd eldstad. En del stigar som uppstod då sjön utnyttjades för sportfiske finns främst vid sjöns södra delar. En på vissa ställen otydlig stig som sannolikt delvis är upptrampad av vilt kan följas från vindskyddet via sjöns östra sida vidare åt norr

längs kanten av fastmarken som gränsar till kärret. I övrigt förekommer inte några anläggningar för friluftslivet.

Huvuddelen av skötselområdet är skogbevuxet. Söder och sydost om sjön finns ett ca 25-årigt tallskogsbestånd. Nordost därom, i en sänka där markytan ligger endast något över sjöytans nivå, finns ett kärrliknande våtmarksområde, till stor del bevuxet med klibbal. Norr om detta område ändrar terrängen karaktär via en torrare barrskogsbevuxen moränrygg till det ovan beskrivna naturskogsliknande barrskogsområdet. Inom detta skogsområde, möjligen tillsammans med vissa mindre områden med gammal tall i kärret växer de äldsta träden i reservatet. Norr om detta barrskogsområde finns ett bestånd med yngre barrblandskog med inslag av löv. Lövinslaget är mest påtagligt i anslutning till ett mindre kärr som har utbildats i en svacka i slutningen. I den nordligaste delen av skötselområdet ökar åter andelen av äldre barrskog. På den västra och nordvästra sidan av sjön växer strandskogen ända ut i sjökanten. Vid sjöns norra sida växer i en smal zon en tät blandskog som kan utgöra ett viktigt skydd för fåglar och däggdjur. Sjön avvattnas genom en liten bäck i sydväst. I anslutning till bäcken, påträffas en del grova granar.

Strax norr om utloppsbacken höjer sig en mindre bergsrygg, 5-6 meter över den omgivande marken. Berget stupar tämligen brant ner mot sjön. Eftersom denna bergsbrant dessutom är trädbevuxen ända ned till vattnet, är det svårt att ta sig fram längs strandkanten just där. Berget är delvis bevuxet med hållmarkstallar som slagit rot i de skrevor och sänkor som finns. Från krönet på berget har man en god utsikt över den lilla sjön.

Områdets skötsel

Skötselområdet skall få utvecklas fritt så att området alltmer får en naturskogsprägel. För att detta skall vara möjligt får skogsbruk inte bedrivas i området. Endast röjningar för att tillgodose friluftslivets intressen får företas, tex. siktröjningar framför vindskyddet eller liknande.

Skötselområde 2

Beskrivning av området

Inom detta skötselområde påträffas de högsta naturvärdena. De utgörs av den kalkgynnade växtligheten, vilket är det huvudsakliga skälet till att området avsattes som naturreservat. Skötselområdet utgörs i princip av hela Igelbålskärret. Stora delar av kärret är för närvarande igenvuxet med tall, viden, björk och pors. Detta innebär att ljuskrävande och betesgynnade arter får sämre förutsättningar.

Områdets skötsel

För att inte området skall förlora sin skyddsvärda flora måste området åter öppnas upp samt betas med nötkreatur. De höga naturvärden kan då bibehållas och kommer också öka. Eventuellt uppväxande sly skall röjas bort.

Innan betesdjur släpps in i området måste kärret slyröjas samt stängslas.

Naturvårdsförvaltaren kommer efterhand att ange närmare skötsel föreskrifter samt hur restaureringsarbetena skall utföras.

Skötselområde 3

Beskrivning av området

Detta skötselområde består av två från varandra skilda områden benämnda 3a och 3b. Områdena är i huvudsak bevuxna med ung planterad barrskog. Det södra delområdet 3a, domineras av tallungskog med en ungefärlig medelålder på 25 år, medan det norra delområdet 3b, i huvudsak utgörs av granskog i ungefär samma ålder som tallskogen.

Områdets skötsel

Hur dessa ungskogsområden skall skötas är för närvarande svårt att avgöra. Ett ställningstagande till detta kan skjutas upp tills skogen vuxit upp lite mer och kan förslagsvis göras vid revideringen av denna skötselplan. Att bedriva någon form av naturvårdsanpassat skogsbruk med plockhuggning och eventuellt skogsbete bör vara en lämplig utgångspunkt när ställning skall tas till områdets skötsel. Grundinställningen bör dock vara att någon form av skogsbruk kan tillåtas inom området.

Skötselområde 4

Beskrivning av området

Skötselområdet utgörs i huvudsak av en betesmark. Området är inhägnat med taggtråd och betas för närvarande av unga nötkreatur, vilket bidragit till att hålla tillbaka igenväxningen. Huvuddelen av betesmarken har tidigare varit åker. Spår av tidigare bosättning finns i form av gamla husgrunder. Ett äldre dikessystem genomkorsar de igenväxande åkermarkerna. De partier som tidigare utgjort betesmark har mer eller mindre vuxit igen med asp och björk. Inom området finns några partier med gammal barrskog, huvudsakligen gran. Dessa barrskogsdungar är sannolikt från den tid då kor betade i området. De täta granarna utgjorde ett bra skydd åt djuren vid dåligt väder. I områdets östra kant finns ett antal äldre träd, bl.a. två grova aspar.

Områdets skötsel

Målsättningen med skötseln av detta område är att hålla betesmarken öppen genom bete och att därigenom antalet hävdberoende/ betesgynnade växtarter skall öka. Området bör helst betas med ungdjur av den typ som i dag betar markerna. De gamla träd som ovan beskrivits bör bevaras eftersom de sannolikt är från den tid då platsen var bebodd och alltså tillhör kulturmiljön i området. Dessutom har dessa träd betydelse för den biologiska mångfalden. I övrigt bör området rensas från de träd som börjat breda ut sig inom betesmarken.

Skötselområde 5

Beskrivning av området

Detta område utgörs av sjön Igelbålen. Sjöns areal är ca 1,7 ha. Igelbålen var tidigare ett omtyckt utflyktsmål för fritidsfiskare eftersom fiskeföreningen bedrev ett s.k. put and take-fiske i sjön. Numera har denna verksamhet upphört varför sjöns intresse från sportfiske-synpunkt har i det närmaste försvunnit. För friluftslivet har sjön numera sitt huvudsakliga intresse som studielokal för sjöfåglar.

Områdets skötsel

Några direkta skötselåtgärder för själva sjön har inte planerats. Däremot är det viktigt att se till att inte utloppet rensas så att vattenytan i sjön sänks, vilket i så fall skulle innebära att grundvattennivån i de omkringliggande våtmarkerna också kommer att sänkas.

Anordningar för friluftslivet

Övergripande mål

Det övergripande målet för friluftslivet är att området skall nyttjas på dess naturgivna förutsättningar. Vissa anordningar, framförallt vägvisning samt enkel information och naturstig för att underlätta tillgänglighet och naturupplevelse i reservatet skall dock iordningställas. Noggrann planläggning av naturstigen krävs för att undvika slitage i känsliga miljöer.

Åtgärder:

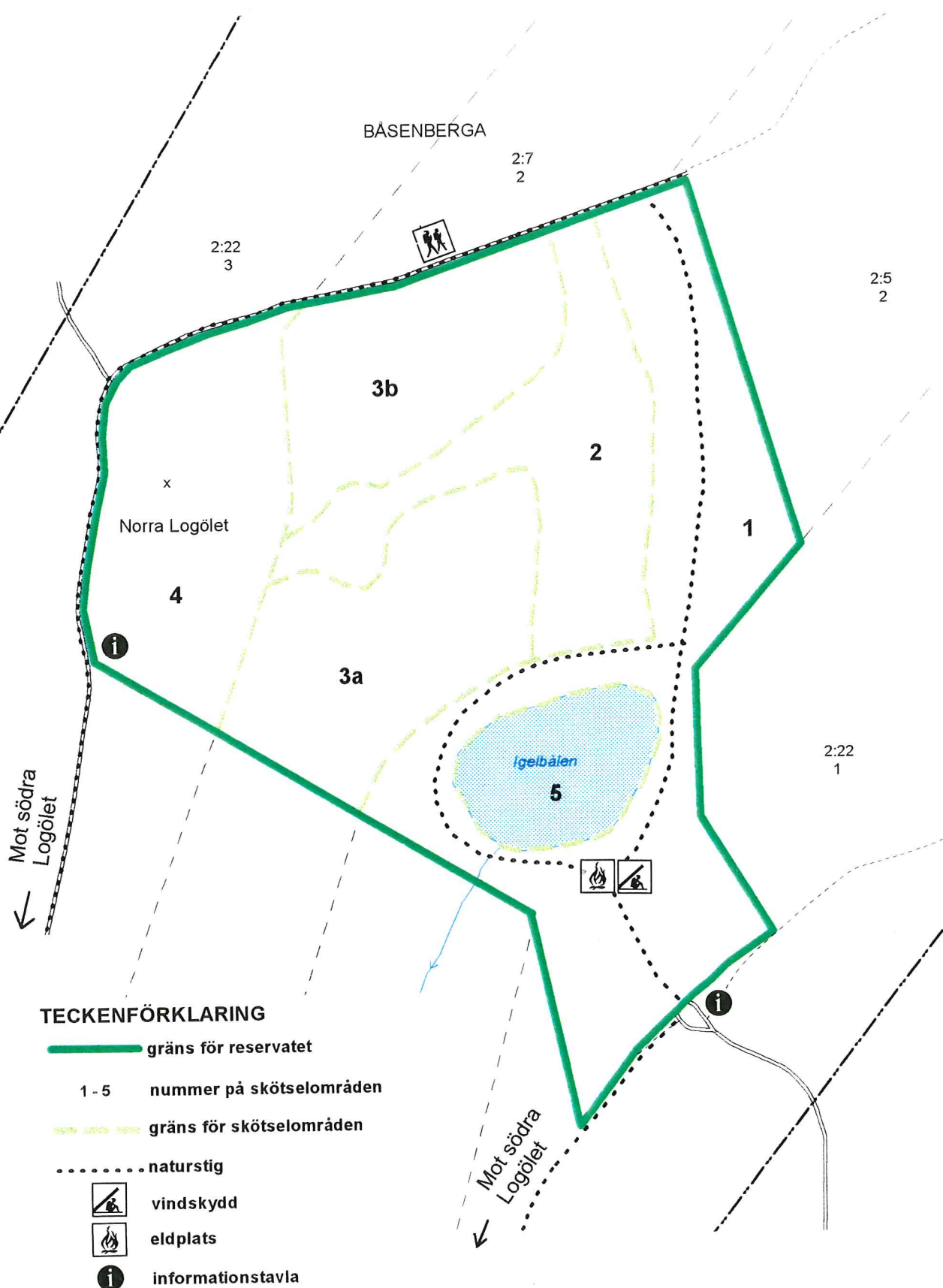
En naturstig skall anläggas runt sjön. För att undvika slitage på den ömtåliga våtmarken norr om sjön skall vissa partier spångas. Spången skall anläggas mellan det stängsel som skall sättas upp och sjön och så nära stängslet som möjligt. För att stigen skall bli någorlunda lättframkomlig krävs dessutom röjningsinsatser på vissa delar. Eventuellt kan någon naturanpassad bänk placeras ut vid någon av de berghällar efter stigen som är lämpliga som utsiktspunkter.

En annan stig skall också anläggas genom reservatets östra del så att man kan gå en längre slinga runt reservatet, (se bifogade skötselplanekarta). Denna stig når den skogsbilväg som utgör gräns för reservatet i norr, följer denna skogsbilväg via Norra Logölet ner till vägskalet vid Södra Logölet, ca 800 meter söder om reservatet. Därifrån följer man sedan den gamla kyrkvägen tillbaka till reservatet. Slingan som till stor del går utanför reservatet torde vara ca 3 km.

Vindskyddet och eldstaden i reservatets sydöstra del skall bevaras och underhållas.

Karta över skötselområden m m för Igelbälens naturreservat

Tillhör länsstyrelsens beslut
Dnr 231-2331-1998

Skala 1:7 000

50 0 50 100 meter